

Een nieuw schrijversras

Het moest een Kluun-achtig boek worden, een roman waarvan de mensen zouden genieten. En schrijver **Michael van Eekeren** wilde er ook iets mee verdienen. Tijd dus voor een list. Over de wording van *Man*.

Schrijver buigt voor klacht van Rita Reys' kopte *de Volkskrant* van 7 november. Ook in *De Telegraaf* verscheen een artikel over Michael van Eekeren's debuut *Man* waarin de vader van de schrijver overspel pleegt met jazzcoryfee Rita Reys tijdens haar tournees door de VS en Israël. "Die rare pias, die warbol: hij heeft geen idee wat hij doet," zei Reys over Van Eekeren. Er werd een schikking getroffen. In de eerste druk komt een inlegvel waarop staat dat de gebeurtenissen geheel aan des schrijvers fantasie zijn ontsproten en in een eventuele tweede druk verdwijnt de naam Rita Reys volledig.

Debutant Van Eekeren (45) noemt zijn roman 'een schimmenspel van fictie en werkelijkheid, een fictieve overdrijving die ik heb gebruikt om een schokeffect op te roepen'. Daar is hij zeker in geslaagd, want het publiciteitsoffensief om zijn roman op de stoten in de vaart der volkeren heeft wel enig effect gehad. "Als je zelf je boek uitgeeft, heb je het allemaal in de hand," zegt de ex-journalist en musicoloog opgewekt.

Zijn boek is niet gepubliceerd door een reguliere uitgever. Van Eekeren wist via een commanditaire vennootschap onder de naam 'De Strijd der Sexen' 55.000 euro voor zijn uitgeverij Maximus bij elkaar te sprokkelen. Een constructie die

in de filmwereld usance is, maar in de wereld der letteren hoogst ongebruikelijk. Deze fiscale constructie heeft voordelen voor zowel de participanten als voor degene die op de loonlijst van de cv staat. De participant is niet gerechtigd namens de cv op te treden en slechts aansprakelijk voor zijn aandeel.

Maar aan deze constructie ging heel wat vooraf. In de jaren negentig, na zijn studie muzikwetenschappen, recenseerde Van Eekeren nog modern-klassieke muziek en interviewde hij componisten voor *de Volkskrant*. Ook maakte hij culturele documentaires voor de AVRO en de NPS en componeerde hij muziek in zijn vrije tijd. Bij de millenniumwisseling wendde

hij zich af van het modernisme en keerde hij het bloedeloze experiment de rug toe om zich 'tot de commercie, de herkenbaarheid en de emotie' te bekeren.

Toen hij in 1999 'om lekker tegen het modernistische establishment aan te trappen' een festival Nieuwe Spirituele Muziek organiseerde, ontdekte de zoon van een importeur van vrijetijdskleding uit Bilthoven dat hij meer zelfvertrouwen en ondernemingszin had dan hij dacht. Sinds zijn puberteit had hij dagboeken bijgehouden en geschreven. Hij besloot de sprong in het diepe te wagen en een roman te schrijven.

Inmiddels was hij getrouwd en vader

van twee kinderen. Toen de ouders van beide echtelieden overleden en er erfennissen hun kant op kwamen, besloot hij zich met zijn gezin aan de Côte d'Azur te vestigen en daar verder te werken aan zijn roman. Het moest een Kluun-achtig boek worden, vlot en herkenbaar geschreven, over een man genaamd Michael van Ekeren, die worstelt met Mahler en porno, een vrouw die half-frigide is en een compositie die maar niet wil lukken.

Zijn voorbeelden? Niet meer Beckett en Ionesco, maar Jan Wolkers en populaire auteurs van gemaksproza als Heleen van Royen, die van een mix van seks, avontuur en eigentijds relatiegetob een makkelijk verteerbare zedenkomedie

kunnen brouwen. "Ik wilde geen conceptuele, tijdloze en doorwrochte roman schrijven," memoreert hij. "Maar een boek over wat me bezighoudt als vader en echtgenoot. Mijn eigen belevingswereld en emoties dus. Dat betekende dat *Man* een boek zou worden voor een groot publiek, een roman die goed verkoopt en waarvan de lezers genieten."

"Ik wilde niet op de grote stapel, de *slush pile*," vervolgt hij. "Het is uiteindelijk mijn kind! Ik heb verdorie vier jaar zitten werken aan het manuscript en dan wil ik dat geld ook terugverdienen." Navraag leerde hem dat er schrijvers zijn die hun manuscript naar een uitgever sturen en zes maanden op antwoord wachten. "Dan bel je ze op en schepen ze je af met een kutsmoes, zoals 'de redacteur was op vakantie'."

Hoewel hij al druk bezig was met de oprichting van zijn cv, besloot hij zijn manuscript ook persoonlijk aan te bieden bij enkele topuitgevers die hun sporen op het gebied van hypen hadden verdiend. Oscar van Gelderen van, toen nog, Vassallucci, Joost Nijsen van Podium, Suzanne Holtzer van De Bezige Bij en ex-Nijgh & Van Ditmar-redacteur Jasper Henderson waren wel gecharmeerd van zijn ondernemerslust, maar niet bijster geïnteresseerd in het boek-in-wording. Het paste niet in hun fonds, luidde de obligate afwijzing. Of ze vonden het verhaal van een man-in-de-war al te bekend.

De zakenman met wie hij zijn bedrijfsplan voor de commanditaire vennootschap kritisch doorlichtte, werd gaandeweg zo enthousiast voor zijn plan om in eigen beheer *Man* uit te geven, dat hij besloot 15.000 euro te investeren. De andere participanten kwamen kort daarna over de brug. Oorspronkelijk wilde hij maar liefst 105.000 euro ophalen, maar uiteindelijk besloot hij genoeg te nemen met 55.000 euro.

Hij lanceerde een website. Twee redacteurs huurde hij in om het boek te vervolmaken. Schrijf- en stijladviezen kon hij wel gebruiken, want de deadline van mei 2006 haalde hij niet omdat de verhaallijnen niet helemaal klopten. Daarnaast nam hij een typograaf, een vormgever en een corrector in dienst. Drukkerij Hooiberg te Epe kreeg de opdracht om een eerste oplage van 7500 te vervaardigen, een gedurfd aantal want van het gemiddelde debuut worden er doorgaans

► niet meer dan 2000 geproduceerd.

Van Eekeren vond dat hij het hypen van zijn debuut niet kinderachtig moest aanpakken en charterde pr-kanon Kay van de Linde – onder meer bekend van Pim Fortuyn en Rita Verdonk – voor publicitaire adviezen. Over de kosten hiervan doet hij geen mededeling, maar de pr-man liet wel weten dat hij ‘anti-establishment projecten heel spannend’ vindt.

Kay van de Linde mag dan een kei in politieke pr zijn, het effect van zijn adviezen valt nog te bezien. Van Eekeren werd geïnterviewd over de cv-constructie door *Met het oog op morgen* en Business News Radio en kreeg korte stukjes in *AD*, *NRC Handelsblad* en *de Volkskrant*. De nodige buzz en hype werden gecreëerd door ‘het schimmenspel van feit en fictie’, wat resulteerde in het kort geding met Rita Reys en publiciteit in landelijke dagbladen. De komende weken zal blijken wat de ongetwijfeld dure adviezen van Kay van de Linde nog meer opleveren.

‘Nee, ik zie dit Thomas Rosenboom niet direct doen,’ zegt Van Eekeren. ‘Maar ik vind het leuk. Ik houd van commercie. Toen ik in driedelig grijs en met een folder en een levensgroot display van mezelf op de uitgeversbeurs Vers voor de Pers stond, kreeg ik veel leuke reacties. Zo kwam iemand van Karakter (uitgever van Pim Fortuyn – red.) naar me toe en zei dat hij het een bijzonder initiatief vond. Ach, die zure grachtengordeluitgevers zijn heel anders dan die ondernemende commerciële uitgevers.

‘Ik heb passie voor mijn product. En dat is aanstekelijk. Inkopers merken dat. Ik kom niet met een stapel boeken, maar met een roman bij hen binnen.’ Aan de AKO heeft hij tot dusver 750 exemplaren verkocht; met recht van retour, dat wel. Van Bruna en Scholtens mocht hij in de voorverkoop 650 exemplaren noteren. ‘Er zijn dus al 1400 exemplaren besteld en dan moet ik nog praten met De Bijenkorf en V&D. De Libris/Intres groep en BGN, ja, dat ligt wat moeilijker, want die zijn kritischer en meer gericht op traditionelere literatuur en kopen dus kleinere aantallen in.’

Van Eekeren gelooft dat hij 15.000 exemplaren moet verkopen om met zijn cv *break even* te spelen. Kostbare advertenties en free publicity zijn nodig om het benodigde aantal te halen. Het is namelijk spitsuur in de boekhandels.

Wie in november en december veel wil verkopen, moet opboksen tegen bekende namen. Of dat reclamegeweld voldoende is, is nog maar de vraag. Het project met de cv is een lakmoesproef voor de vraag of een onbekend debuut met veel geld aan de man kan worden gebracht.

Zoveel arrogantie en handelsgeest zullen hem bij critici en recensenten van de culturele bijlagen niet geliefd maken. Vreest hij niet dat zijn aanpak contraproductief kan werken en zijn roman weleens met verdubbelde argwaan zal worden bejegend? Ook hier blijkt hij al geducht op te anticiperen, want hij houdt er alvast rekening mee dat de kwaliteitspers er zwaar op zal inzetten. ‘Maar de gemiddelde Kluun- en Van Royen-lezer – die ik ook tot mijn doelgroep reken – ziet die kranten toch niet. Ik heb ooit geroepen dat ik mijn boek niet eens naar *NRC Handelsblad* en *de Volkskrant* opstuur...’

De auteur van het sentimentele, soms

de componist doen soms naar iets stevigers verlangen. De seksuele escapades van de hoofdpersoon zijn zowel hilarisch als tenenkrommend. Het einde wil wat al te zeer een happy end zijn. Kortom, een boek met heel wat beginnersfouten.

Dat neemt niet weg dat de auteur alvast een voorschot heeft genomen op zijn verhoopde bestsellerstatus. In het hoofdstedelijke hotel Winston hield hij dinsdag 7 november een presentatie van zijn boek – een kostenpost van 5000 tot 10.000 euro – en riep hij alle aanwezigen op *Man* te kopen en cadeau te doen. Geen enkele uitgever zal bereid zijn zoveel geld aan de lancering van een debuut te spenderen.

‘Ik heb het boek alvast in licentie gegeven aan de commanditaire vennootschap,’ zegt hij handenwrijvend. ‘Althans de Nederlandse rechten, dus dat is dan lekker, dan hoeft ik straks niet te discussiëren over de filmrechten en de buitenlandse rechten. Die heb ik helemaal in eigen hand.’ Dat hij dan volledige zeggenschap heeft, mag handig zijn als beroemde regisseurs of buitenlandse uitgeefhuizen om de rechten voor *Man* komen vechten, maar zijn roman moet natuurlijk eerst een succes worden.

Nee, eerst zullen de publicatiebladen, de radioprogramma’s en de talkshows op de televisie Van Eekeren moeten interviewen. En Kay van de Linde zal heel wat publicitair stof moeten doen opwaaien om voldoende aandacht voor het boek te genereren. Dan nog zal de serieuze pers de nodige reserves houden tegenover een met zoveel tamtam gebracht debuut. De recensenten zullen zijn debuut hoogstwaarschijnlijk naar de immer groeiende stapel poplit verwijzen.

‘Die vijftienduizend exemplaren verkoop ik minimaal,’ verklaart de debutant strijdlustig. ‘Desnoods ga ik ermee op de markt staan. En anders bied ik ze als kerstpakket aan bedrijven aan.’ Het moge duidelijk zijn. Hier is een representant van een nieuw schrijversras, dat het heft in eigen handen neemt en nog voordat er een exemplaar van de roman is verkocht, alvast de gedroomde revenuen uit film- en vertaalrechten heeft veiliggesteld. Het is durf en grootspraak tegelijk. Of om met Jan Peter Balkenende te spreken: een staaltje van VOC-mentaliteit in zijn zuiverste vorm. |

Michael van Eekeren: *Man*. Uitgeverij Maximus. €19,95. Website www.michaelvaneekeren.nl

‘Die 15.000 exemplaren verkoop ik minimaal.

En anders bied ik ze als kerstpakket aan bedrijven aan.’

schmierend geschreven boek zal het moeilijk hebben bij de serieuze literatuur liefhebber. Zijn verhaal over een man met een midlifecrisis, worstelend met zijn composities, zijn vrouw die geen seks meer wil hebben en zijn veeleisende kinderen, mikt namelijk op twee lezersgroepen. Enerzijds de in musicologie geïnteresseerde intellectueel, anderzijds de liefhebber van vlot vertelde verhalen. Zijn boek is daarmee een hybride geworden, een roman die op twee paarden wedt.

Soms is *Man* grappig en hilarisch, dan weer sentimenteel, vet aangezet en kas-telroman-achtig. De in psychobabbeltaal over hun relatie emmerende echtgenoten en de zwaar aangezette eenzaamheid van